

Millenniemaalen efter 2015

MUF

moderata
ungdomsförbundet

Moderata Ungdomsförbundet

Ewelina Andersson
Olof Kollinius
Jacob Lundberg

Maj 2013

Omslag och layout:
Jonas Lovéus

FN:s millenniemål är åtta mål för global utveckling som antogs av världens ledare på FN:s toppmöte i New York 2000. Målen sträcker sig över perioden 1990–2015. Eftersom målen snart löper ut pågår ett arbete med att ta fram en ny agenda för global utveckling efter 2015. Sveriges biståndsminister Gunilla Carlsson är medlem i FN:s högnivåpanel som ska ta fram förslag på en ny sådan agenda.

Mål för global utveckling är ett bra sätt att fokusera debatten om vad global utveckling är och hur det kan uppnås. Valen av mål reflekterar grundläggande värderingar om vad som är eftersträvsvärt. Det är värdefullt att Moderata Ungdomsförbundet deltar i denna debatt. Därför har en arbetsgrupp tagit fram denna rapport inom ramen för MUF:s internationella arbete. Rapporten ger förslag till nya utvecklingsmål på några viktiga områden.

De nuvarande millenniemålen:

- Halvera jordens fattigdom och hunger
- Se till att alla barn får gå i grundskola
- Öka jämställdheten mellan kvinnor och män
- Minska barnadödligheten
- Förbättra mödrahälsan
- Stoppa spridningen av hiv och aids
- Säkra en hållbar utveckling
- Öka samarbetet kring bistånd och handel

Förslagen till nya utvecklingsmål har dessa utgångspunkter:

- Målen sträcker sig över perioden 2015–2030. En längre period än 15 år är svåröverblickbar.
- Målen bör inkludera hela världen, eftersom det inte längre är meningsfullt att dela in världen i u-länder och i-länder.
- Målen bör utgå ifrån den typiska individens upplevelse. Därför är det exempelvis risken för att vara fattig eller analfabet som är det relevanta, inte det absoluta antalet fattiga eller analfabeter.
- Det är viktigt att skilja på mål och medel. ■

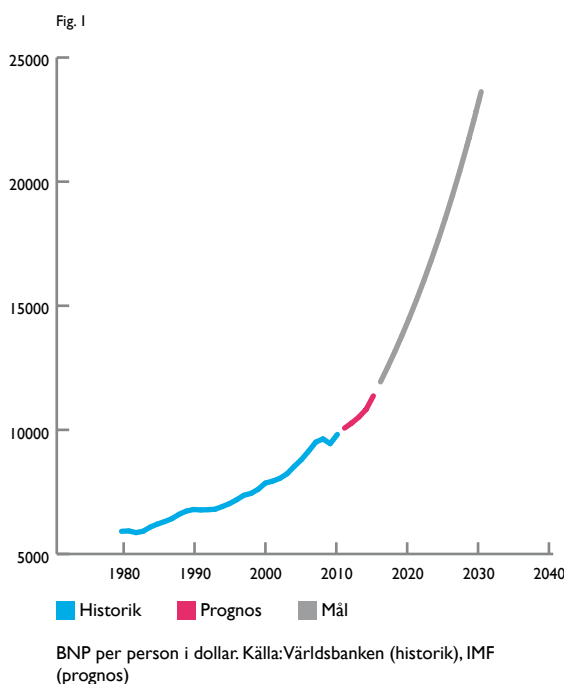
Fattigdom och hunger

Dubblera global BNP per person

Ekonomisk tillväxt är förutsättningen för de flesta andra mål. Utan ekonomisk tillväxt finns det inte resurser för förbättrad hälsovård och utbildning, och de fattiga får svårt att höja sina inkomster. Höjda inkomster är dessutom ett mål i sig eftersom de ger utrymme för förbättrad levnadsstandard. Vi förespråkar därför ett ambitiöst mål att dubblera världens inkomst (BNP) per person över femton år, från prognosticerade 11 500 dollar 2015 till 23 000 dollar 2030. Det kräver en årlig tillväxt på knappt 5 procent, en ökning från 00-talets tillväxttakt på 2,2 procent. ^{fig. 1}

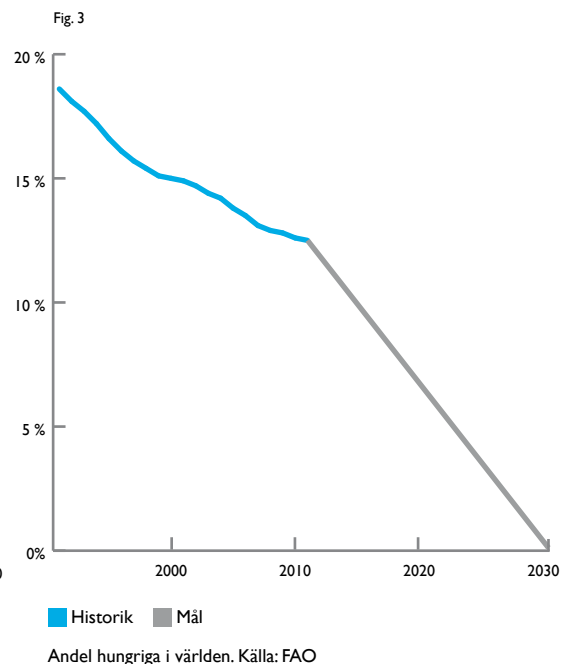
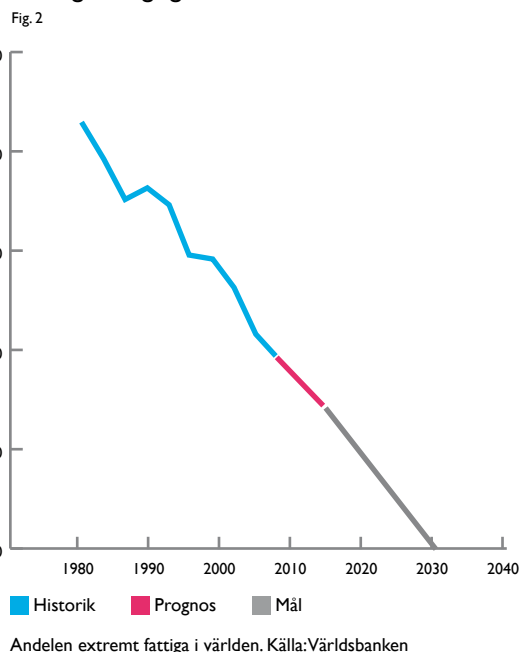
Utrotta extrem fattigdom

Ekonomisk tillväxt har ett egenvärde, men gör större nytta om den kommer de fattigaste till del. Därför bör tillväxtmålet kompletteras med ett fattigdomsmål. Det vanliga sättet att mäta fattigdom är andelen människor som lever på mindre än en dollar om dagen. Det enda rimliga målet är att ingen ska behöva leva på så lite. ^{fig. 2}

Utrota hunger

Hunger, även kallat undernäring, definieras som att man inte får i sig tillräckligt många kalorier för att leva ett aktivt liv. Hungern har minskat med en tredjedel sedan början av 1990-talet. Här krävs mer insatser för att ingen ska behöva gå hungrig 2030. ^{fig. 3}

Allmän tillgång till elektricitet

Elektricitet och utveckling hänger ihop. Med ett elektrifierat hem underlättas läsläsning, kvällsarbete och hygien. Därför bör det bli ett globalt mål att alla ska ha el hemma. ^{fig. 4}

Alla ska ha rent vatten

Förorenat dricksvatten är en stor orsak till sjukdomar. Därför är det mycket viktigt att alla har tillgång till en förbättrad dricksvattenkälla, där vattnet inte kommer i kontakt med exempelvis avföring, inom en kilometer från hemmet. ^{fig. 5}

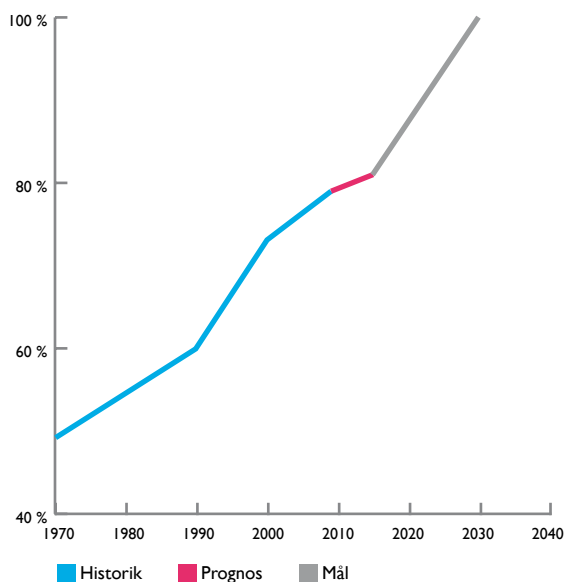
Medel

Tillväxtmålet på 5 procent per år är ambitiöst och skulle innebära betydligt högre ekonomisk tillväxt än tidigare. För att målet ska nås krävs att en mängd reformer genomförs som underlättar för handel, investeringar och migration.

- Frihandel

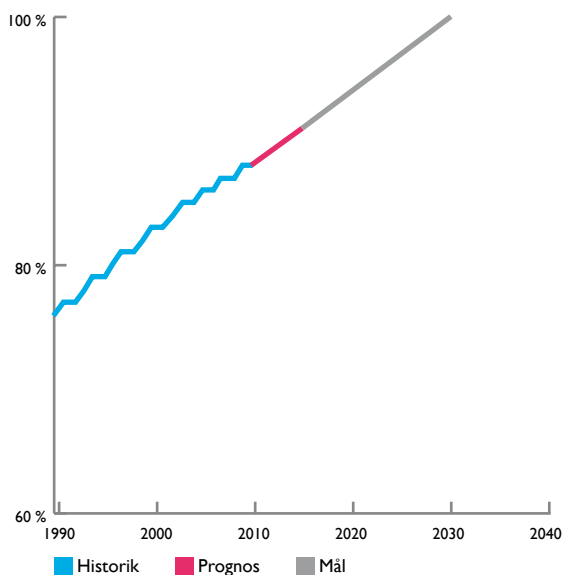
Tullarna har fallit kraftigt sedan andra världskriget, men mer behöver göras – i synnerhet vad gäller jordbruksprodukter. Målet bör vara att alla tullar, kvoter och jordbrukssubventioner är avskaffade 2030. ^{fig. 6}

Fig. 4

Andel som har el i hemmet. Källa: IEA

Fig. 5

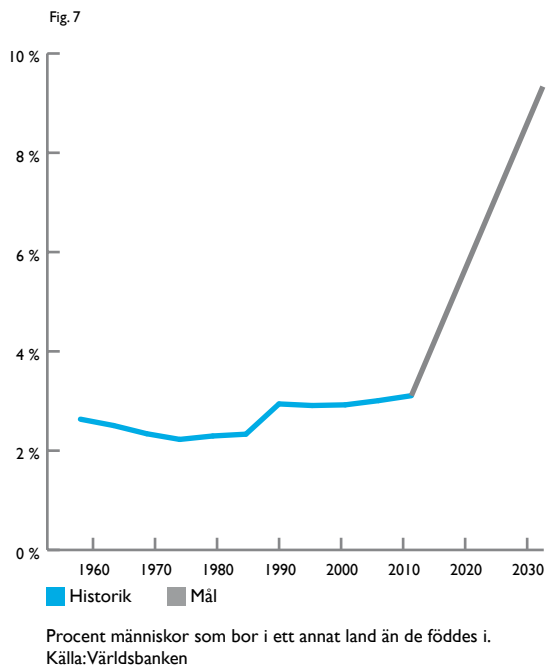
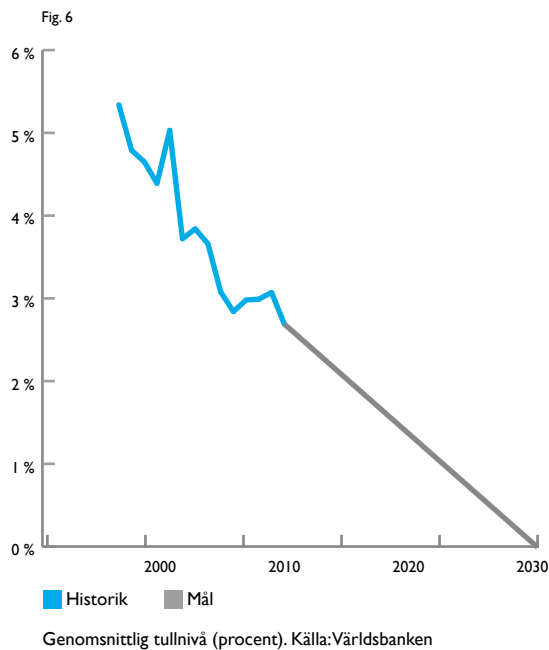
Andel som har tillgång till rent vatten. Källa: FN

- Tredubbla andelen invandrare

Migrationen i världen är hårt reglerad. Det innebär att stora potentiella vinster för världsekonomin går förlorade, eftersom arbetskraft kan utnyttjas mer effektivt om människor kan flytta till länder där de är mer produktiva. Världens länder bör därför komma överens om ett avtal för friare migration, ungefär som ett frihandelsavtal, med målet att tredubbla andelen migranter.^{fig.7}

- Reformen för stärkt äganderätt och öppnare marknader

De senaste decennierna har ekonomiska reformer genomförts i de flesta länder. Statliga bolag har privatiserats och marknader har öppnats för utländska företag. Reformtakterna måste öka om tillväxtmålet ska kunna uppnås. Det finns exempelvis potential att liberalisera banksektorn i många länder. Det skulle underlätta för investeringar. Det är också angeläget att ge fattiga äganderätten till fastigheter de besitter. Bara om äganderätten är säkrad har man möjlighet att låna med fastigheten som säkerhet och incitament att investera i fastigheten. ■

Hälsa innebär ett fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande (definition av WHO, 1948). Det är brett begrepp, som inkluderar samtliga länder, såväl rika och välutvecklade som fattiga låginkomstländer. Länder som har befolkningar med god fysisk hälsa, behöver dessvärre inte uppvisa lika goda resultat för den psykiska hälsan. Med andra ord är hälsa är ett universellt problem, som vi tillsammans bör verka för att förbättra.

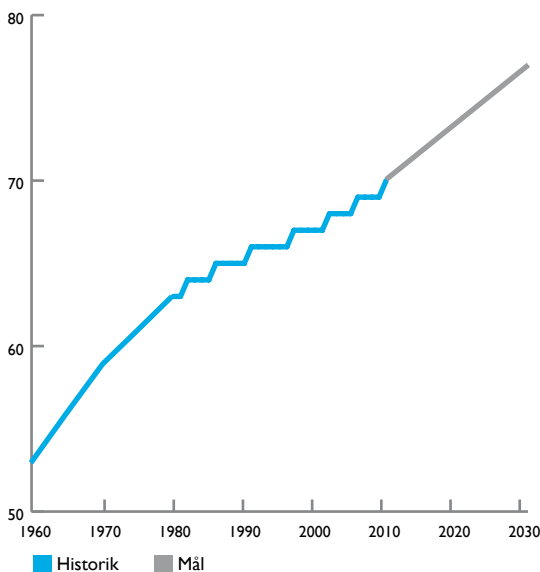
Utrota globala sjukdomar

Det finns flera sjukdomar som drabbar människan. Vi har valt att fokusera på ett urval av de som drabbar människan globalt. Av dessa bör insatser riktas för att utrota tuberkulos, mässling samt HIV/aids.

Högre medellivslängd

En högre medellivslängd ska alltid vara ett eftersträvarvärt mål. Medellivslängden varierar kraftigt mellan länder och är ett bra mått på hälsa eftersom den summerar dödsrisker i alla åldrar. I dag är den globala medellivslängden 70 år. Ett ambitiöst men nåbart mål är att höja livslängden till 77 år 2030. ^{fig.8}

Fig. 8

Medellivslängden ska vara 77 år 2030. Källa: Världsbanken

Medel

- Urbanisering

Urbanisering ökar människors tillgång till bland annat sjukvård. Det bidrar också till stärkta möjligheter att öka medvetenheten om riskfyllda sjukdomar bland människor och hur man kan skydda sig mot dem.

- Stärk utbildning inom sjukvården

En bred och seriös utbildning inom sjukvård är grundläggande för att ett samhälle ska kunna hantera hälsoutmaningar på ett framgångsrikt sätt.

- Bättre tillgång till primärvård

Primärvård är den sjukvård som flest patienter är i behov av. Den inbegriper inte sjukhusen kompetens och resurser. För ett samhälle där människor ska kunna leva friskare liv bör alla människor ges tillgång till primärvård. ■

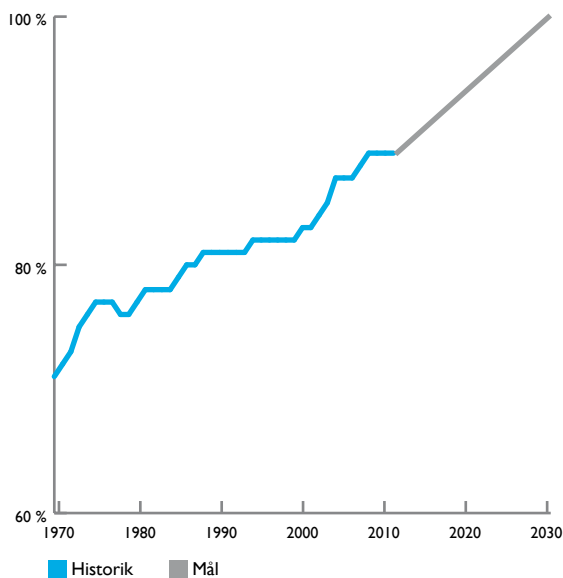
Utbildning

Utbildning är något som i Sverige ses som fundamentalt, något som är så självklart att endast en handfull personer skulle sätta sig emot utbildningens innebörd och vikt. Utbildning har länge varit fokus inom internationella samarbeten. Under 1900-talet samt början av 2000-talet fokuserades det på att öka deltagandet i utbildning, vilket bland annat millenniemålen bidrog till. Fortsättningsvis anser MUF att man inte bara bör fokusera på kvantiteten av deltagande i skolan, utan också kvaliteten. Skolan är viktig, men bara om man lär sig något.

Alla ska få en dräglig grundskoleutbildning

Eftersom det är viktigt att barn redan i tidig ålder lär sig att läsa och skriva är det lika viktigt att de har en dräglig skolgång. En framhetsad skolgång som endast fokuserar på antalet elever, och inte hur eleverna mår eller hur de lär sig missgynnar både eleverna och landet. De går förvisso i skolan men kanske blir misshandlade, orättvist behandlade, har brist på skolma-

Fig. 9

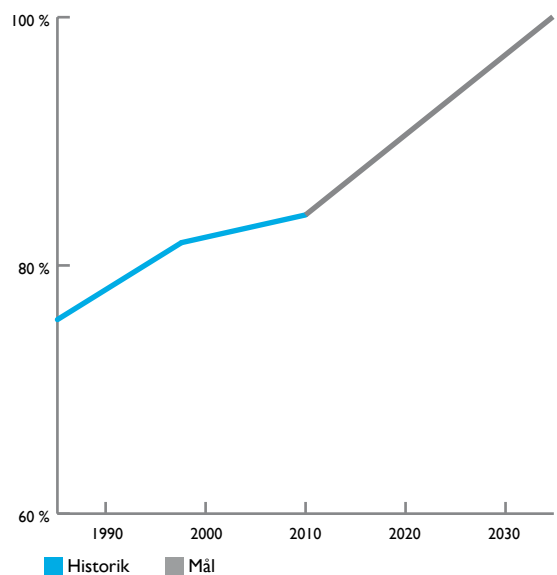
Procent barn som går ut grundskolan. Källa: Världsbanken

terial eller kompetenta lärare. Detta leder då till, oavsett ökande deltagande av elever, ointresse, okunskap, slocknade drömmar och barn som vill lära sig men inte har medlen till det. Målet för andelen barn som går i skola bör därför kompletteras med ett mål för faktiska kunskaper, exempelvis baserat på standardiserade test, samt indikatorer på elevernas välmående. ^{fig. 9}

Alla ska kunna läsa och skriva

Eftersom det inte bara är själva utbildningen man är ute efter, utan resultatet som utbildningen ger så ligger kvaliteten som största vikt när det kommer till att bedöma ett lands utbildning. Att så många som möjligt kan läsa och skriva är ett bevis på att utbildningen faktiskt fungerar, och slutgiltiga målet för ett land är att ha i det närmaste 100 procent skriv- och läskunnighet hos sin befolkning – även om det kan bli svårt att uppnå detta på bara 15 år för de äldre generationerna. ^{fig. 10}

Fig. 10

Procent läskunniga i världen med mål 100 procent 2030. Källa: Unesco

Medel

- Utökade skolval

Att själv få välja vilken skola man vill gå i borde vara lika självklart som att får rösta om vem som ska styra landet. Att eleven kan välja sin egen skola ger en känsla av eget ansvar och man kan anpassa skolan efter sina egna behov och vad man själv vill fokusera på.

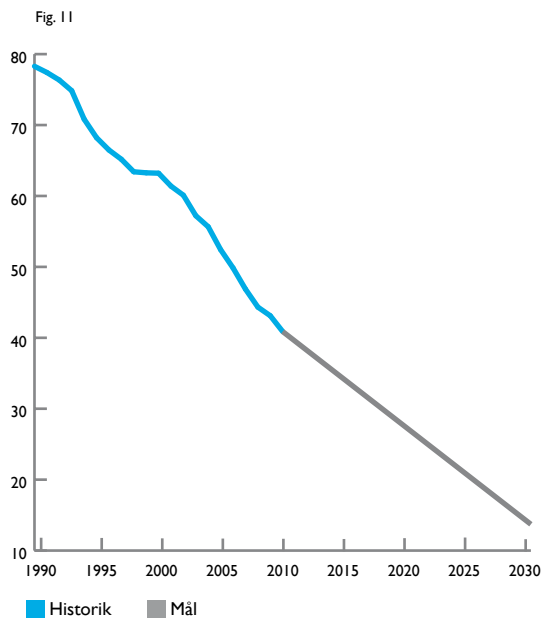
- Ökning av tillgång till skolmaterial

Eftersom kvalitén på utbildningen är lika viktig som antalet elever så är tillgången av relevant skolmaterial en avgörande punkt. Varje skola bör, för att säkra kunskapskvalitén, besitta skolmaterial till alla elever samt uppdaterad och relevant utläring.

Ofta går ekonomisk tillväxt och miljöhänsyn hand i hand. I takt med teknisk och ekonomisk utveckling har exempelvis luftkvaliteten i de flesta av världens storstäder förbättrats stadigt de senaste åren. Annan miljöpåverkan som till exempel koldioxidutsläpp tenderar dock att öka när länder blir rikare. I dessa fall är det nödvändigt att väga miljö och ekonomi mot varandra. Det är då naturligt att fattigare länder prioriterar ekonomisk tillväxt.

Minska partikelmängden i stadsluften med två tredjedelar

Partikelmängden i stadsluften har halverats de senaste 20 åren. Minskningen har varit störst i fattigare regioner. Fortfarande utgör dock luftföroreningar en hälsofara, så minskningen måste fortsätta. ^{fig.11}

Mikrogram hälsoskadliga partiklar per kubikmeter stadsluft. Källa: Världsbanken

Hållbara utsläpp av koldioxid, svaveldioxid och kväveoxider

Koldioxid, svaveldioxid och kväveoxider, liksom andra förorenande ämnen, orsakar miljöproblem på global eller lokal nivå. Utsläppen av dessa bör begränsas till en nivå där kostnaderna av ytterligare begränsningar överstiger de miljömässiga vinsterna. Eftersom hårda miljökrav riskerar att minska tillväxten är det svårt att säga vilken den optimala nivån är, och vi avstår därför från explicita mål för utsläpp.

Medel

- Globalt klimatavtal med global skatt eller utsläppshandel

Den globala uppvärmningen är ett globalt problem som måste lösas på global nivå. Eftersom varje ton koldioxid gör lika stor skada oavsett var det släpps ut bör priset på koldioxid vara samma över hela världen. Detta bör uppnås med ett globalt klimatavtal. Om priset är rätt blir utsläppen ekonomiskt och miljömässigt hållbara.

- Alla länder ska beskatta förorenande aktiviteter

Lokala miljöproblem som exempelvis försurning bekämpas liksom den globala uppvärmningen mest effektivt med skatter eller utsläppshandel. Alla länder bör införa sådana system så att ekonomiska och miljömässiga mål kan vägas mot varandra på ett optimalt sätt. Samtidigt bör subventioner till fossila bränslen avskaffas. ■

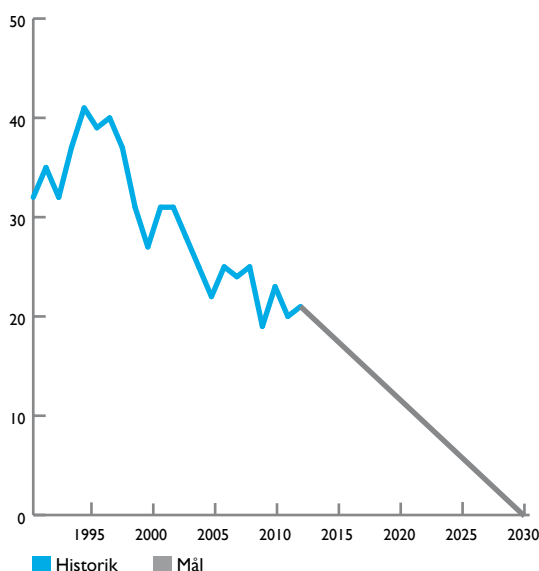
Demokrati och mänskliga rättigheter

Demokrati och mänskliga rättigheter är sammanlänkade och utgör grunden för en stark och välfungerande samhällsbyggnad. De utgör grundläggande värden som yttrandefrihet och rätt till deltagande i samhällets beslutande processer. Tyvärr ser vi alltjämt hur länders ledare missbrukar sin makt och att dessa värden inte efterlevs. MUF anser att detta tydligare måste betonas i den politiska diskussionen.

Avskaffa dödsstraffet

Ett av de mest primitiva straffen, som fråntar människan rätten till sitt liv, är dödsstraff. Det är ett föråldrat medel, var syfte har varit att bestraffa människan. På samma sätt som ingen har rätt att avgöra vem som ska leva, har ingen rätt att avgöra vem som ska dö. Det är välkommet att trenden för minskning av avrättningar har varit positiv sedan 90-talet. Trots detta återstår mycket arbete innan vi är framme. Målet är att inga avrättningar ska genomföras år 2030 och därefter. ^{fig. 12}

Fig. 12

Antal länder som genomför avrättningar. Grafen illustrerar en prognos MUF har gjort för hur trenden måste se ut om inget land ska tillämpa avrättningar år 2030. Källa: Amnesty.

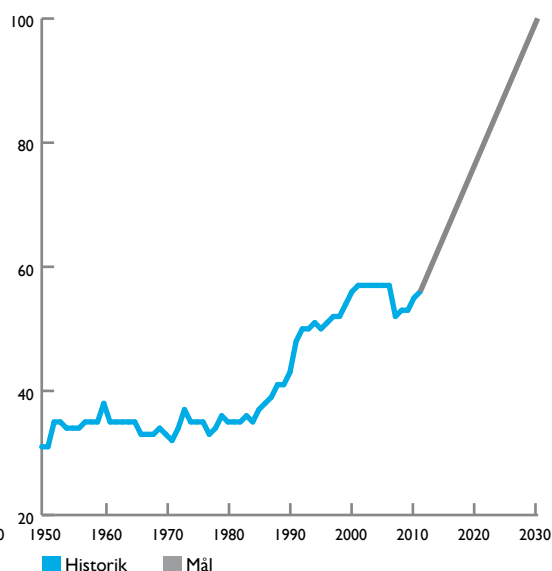
Allas lika förutsättningar för delaktighet i beslutande processer

Att ha en jämn och representativ andel av beslutsfattare i beslutande organ kan misstas för människors rätt att kunna påverka. Oavsett bakgrund, kön, etnicitet, religion, sexuell läggning eller andra faktorer ska alla människor utifrån sina förutsättningar ges lika förutsättningar att delta i beslutande processer. Vi talar inte om kvotering, utan att man efter egen förmåga och vilja ska kunna påverka sitt samhälles utveckling och vilka beslut som tas inom olika beslutande organ, som exempelvis på riksdagsnivå eller andra demokratiska instanser.

Alla länder ska vara demokratiska

En demokratiseringsvåg har svept över världen sedan 1980-talet. Det är viktigt att demokrati tar plats i den globala utvecklingsagendan. Det självklara målet är att alla länder ska vara demokratier. ^{fig. 13}

Fig. 13

Andel av världens befolkning som bor i en demokrati (definierat som 6 eller mer på Polity-skalan). Källa: MUF:s beräkningar utifrån Polity IV

Medel

- Starkare och rättvisare rättssystem

I ett led för att nå de uppsatta målen bör länder ha rättvisa och starka rättssystem. De måste vara fria från korruption och ska döma människor enligt lagstadgade principer.

- Transparens i beslutandeorgan

För att bidra till en tydligare, öppen och inkluderande process är det viktigt att insynen i beslutandeorgan är god. Icke-sekretessbelagt underlag och översyn över de tidsplaner och beslut som ska fattas bör finnas tillgängligt för allmänheten. Offentlighetsprincipen ska gälla och rätten att begära ut exempelvis offentliga handlingar måste tillgodoses. ■

Jämställdhet och HBT-rättigheter

Ända sedan 1800-talet har det kämpats för ett mer jämställt samhälle; saker som idag ses som självklart var förbjudet i en tid som nu är svunnen. Jämställdhet är viktigt för ett lands framgång och generella välmående.

Det är inte bara kvinnor som diskrimineras. I många länder är det inte ens tillåtet att älska vem man vill, vilket för MUF är fundamentalt. Homo-, bi-, eller transsexuell är något varje människa har rätt till att vara, det är en del av någon och ingen ska någonsin säga att det är onaturligt eller fel. Att älska är rätt och kommer i många former.

Förbjud våldtäkt inom äktenskapet

I dag är våldtäkt inom äktenskapet inte ett brott i 45 länder.¹ Det bör vara en självklarhet att det ska vara olagligt och straffbart i alla länder.

Legalisera HBT

Att styra hur en människa ska få älska är onaturligt, kärlek borde vara lika accepterat mellan kvinna och man som mellan kvinna och kvinna eller man och man. Att vara homosexuell, bisexuell eller transsexuell måste vara lagligt i alla länder. I dag är homosexualitet ett brott i 77 länder.²

Hälften av alla länder ska legalisera homoäktenskap

Sedan Nederländerna som första land införde homoäktenskap 2001 har ytterligare tolv länder – i fem världsdelar – följt efter. Många andra länder är på gång med lagändringar. Målet bör vara att åtminstone hälften av världens länder, 103 stycken, infört homoäktenskap 2030.

¹ Wikipedia, "Marital rape"

² FN

³ Världshorisont 2013/1

Kriminalisera barngiftermål

Att få välja sin egen partner är en del av människans egen självständighet. Tvångsgifte och barnäktenskap är något som ligger som stor grund till att jämställdhet mellan kvinnor och män i vissa delar av världen ligger långt efter de ledande länderna. Tvångsgifte och barnäktenskap leder ofta till utebliven utbildning, förstörda drömmar, kränkningar, sexuellt tvång, hälsoproblem och dödsfall. Ungefär 37 000 flickor gifts bort mot sin vilja, och mörkertalen är stora. Jämställdhet handlar om att du har hand om ditt eget liv och din egen framtid, tvångsgifte och barnäktenskap är endast medel för att motarbetar en friare värld.³

Att gifta bort sitt barn måste bli kriminaliserat och även straffbart. När en ung flicka gifts bort tenderar fokus att ligga på att ta hand om familjen och skaffa barn, när flickan i fråga själv är ett barn. Detta resulterar i att utbildning ofta bortprioriteras och flickan blir fast i okunskapen om sina egna rättigheter samt med bristande skriv- och läsförståelse som resulterar i en liten chans att ta sig ur en sådan situation.

Att kriminalisera barngiftermål och tvångsgifte är ett första steg – dock är det människor, kulturer och gamla traditioner som ligger bakom detta och det är viktigt att följa upp hur många som faktiskt gifts bort. Lagen säger vad som är tillåtet och inte, detta betyder inte att den följs vilket i sig blir ett eget uppdrag. ■

Sammanfattning av mål

Mål	Senaste uppgift	Mål 2030
Fattigdom och hunger		
- Dubblera BNP per capita	10 000 dollar (2011)	23 000 dollar
- Utrota extrem fattigdom	19 % (2008)	0 %
- Utrota hunger	13 % (2011)	0 %
- Allmän tillgång till elektricitet	79 % (2009)	100 %
- Alla ska ha rent vatten	88 % (2010)	100 %
Hälsa		
- Utrota globala sjukdomar		
- Högre medellivslängd	70 år (2010)	77 år
Utbildning		
- Alla ska få en dräglig grundskoleutbildning	89 % (2011)	100 %
- Alla ska kunna läsa och skriva	84 % (2010)	100 %
Miljö		
- Minska partikelmängden i stadsluften med två tredjedelar	41 mikrogram/kubikmeter (2010)	14 µg/m ³
- Hållbara utsläpp av koldioxid, svaveldioxid och kväveoxider		
Demokrati och mänskliga rättigheter		
- Avskaffa dödsstraffet	21 länder (2012)	0 länder
- Allas lika förutsättningar för delaktighet i beslutandeprocesser		
- Alla länder ska vara demokratiska	69 ickedemokratier (2011)	0 länder
Jämställdhet och HBT-rättigheter		
- Alla länder ska förbjuda våldtäkt inom äktenskapet	45 som inte förbjuder	0 länder
- Inget land ska förbjuda homosexualitet	77 länder	0 länder
- Hälften av alla länder ska legalisera homoäktenskap	13 länder	103 länder
- Alla länder ska förbjuda barnäktenskap	22 som inte förbjuder	0 länder

Moderata Ungdomsförbundet | Stora Nygatan 30, Stockholm | info@muf.se
muf.se